

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra profesního a personálního rozvoje

**Česká
zemědělská
univerzita
v Praze**

**Návrh úpravy vzdělávacího programu pro konkrétní obor a
cílovou skupinu na dálkovou a večerní formu vzdělávání**

Bakalářská práce

Autor: Zuzana Jaklinová

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zuzana Jaklinová

Specializace v pedagogice
Učitelství praktického vyučování

Název práce

Návrh úpravy vzdělávacího programu pro konkrétní obor a cílovou skupinu na dálkovou a večerní formu vzdělávání

Název anglicky

Adaptation of an educational program for a specific field of study and a target group into part-time form of study

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je přivést do odborného vzdělávání více žáků, zpřístupnit odborné školství širší cílové skupině, která nemůže využívat denní formu studia, a usnadnit dospělým rozšiřování kvalifikace. Konkrétně autorka navrhne úpravy odborné přípravy (výuky v odborných předmětech a výuky v odborném výcviku) tak, aby bylo možné obor Krejčí 31-58-H/01 vyučovat v distanční a večerní formě vzdělávání v souladu s platnou školskou legislativou a předpisy.

Metodika

Práce analyzuje dostupnou literaturu týkající se odborného vzdělávání dospělých a podklady Ministerstva školství pro obsah a organizaci vzdělávání a tvorbu školských vzdělávacích programů, popíše používané postupy redukce učebního obsahu pro večerní a distanční formy vzdělávání a na základě těchto informací navrhuje úpravy rámcového rozvržení vzdělávacího obsahu pro konkrétní obor a cílovou skupinu.

Doporučený rozsah práce

Dle pravidel pro psaní bakalářské práce.

Klíčová slova

odborné vzdělávání, rámcový vzdělávací program, školský vzdělávací program, vzdělávání dospělých

Doporučené zdroje informací

BUREŠOVÁ, Libuše, 2017. Konceptní analytická studie: Pro skupinu oborů vzdělání 31 Textilní výroba a oděvnictví. Národní ústav vzdělávání [online]. Praha: NUV [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/3318/>

MAKULOVÁ, Radka. Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra celoživotního učení. Praha, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky. Vedoucí práce Marinková, Helena.

MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-738-4.

PRŮCHA, Jan. Odborné školství a odborné vzdělávání: fungování systému, problémy praxe a výzkum. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-158-5

PRŮCHA, Jan. Výzva pro pedagogický výzkum – odborné školství a odborné vzdělávání. *Pedagogika* [online]. 2019, 69(2) [cit. 2021-03-01]. ISSN 2336-2189. Dostupné z: doi:10.14712/23362189.2019.872

PŮBALOVÁ, Božena, ed., 2018. Vzdělávání dospělých v České republice: výstupy z šetření Adult Education Survey 2016. 2018. Praha: Český statistický úřad. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2836-0.

1906

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – IVP

Vedoucí práce

Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra profesního a personálního rozvoje

Elektronicky schváleno dne 8. 3. 2021

Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 3. 2021

Ing. Karel Němejc, Ph.D.

Pověřený ředitel

V Praze dne 22. 03. 2023

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Návrh úpravy vzdělávacího programu pro konkrétní obor a cílovou skupinu na dálkovou a večerní formu vzdělávání

vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V dne

.....

(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala všem svým morálním podporám a zejména panu magistrovi Jiřímu Votavovi za nekonečnou trpělivost a ochotu.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá tématem vzdělávání dospělých v českém odborném školství. Autorka se zaměřila na konkrétní obor Krejčí H 31-58-H/01 a možnosti jeho výuky v různých zkrácených formách vzdělávání s přihlédnutím ke specifickým dané cílové skupiny. V praktické části práce autorka zpracovala návrhy úprav vzdělávacího programu pro večerní a kombinovanou formu vzdělávání, pro každý z nich pak navrhla učební plán a stanovila podmínky uskutečnění těchto vzdělávacích programů. V obou návrzích zdůraznila odlišné časové možnosti a cíle dospělých žáků a zapracovala je do návrhů učebních plánů tak, aby rozložení studijní zátěže do jednotlivých let nebylo překážkou při zaměstnání.

Klíčová slova

odborné vzdělávání, rámcový vzdělávací program, školský vzdělávací program, vzdělávání dospělých

Abstract

This bachelor thesis follows up the topic of adult education in Czech vocational education. The author focused on the specific field of Tailoring H 31-58-H/01 and the possibilities of teaching it in various shortened forms of education, considering the specifics of the target group. In the practical part of the thesis, the author elaborated proposals for modifications of the educational program for the evening and combined form of education, then she proposed a curriculum for each of them and established the conditions for the implementation of these educational programs. In both proposals, she emphasized the different time options and goals of adult students and incorporated them into the drafted curriculum so that the distribution of the study load into individual years wouldn't be an obstacle to employment.

Keywords

vocational education, framework educational program, school educational program, adult education

OBSAH

ÚVOD.....	11
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 Cíl a metodika.....	12
2 Organizace odborného vzdělávání	13
2.1 Struktura.....	13
2.2 Právní rámec.....	14
2.3 Kvalita odborného vzdělávání.....	15
3 Charakteristika oboru vzdělávání H 31-58-H/01 Krejčí	17
3.1 Profil absolventa.....	18
3.2 Aktuální vzdělávací nabídka škol	18
3.3 Organizace vzdělávání	20
3.4 Kurikulární rámce – odborné vzdělávání.....	20
3.4.1. Konstrukční příprava	20
3.4.2. Technologická příprava	21
3.4.3. Oděvní techniky	21
3.4.4. Zhotovování oděvů	22
3.5 Zásady tvorby ŠVP pro večerní a kombinovanou formu studia	22
4 Vzdělávání dospělých.....	24
PRAKTICKÁ ČÁST	26
5 Definice cílové skupiny	26
6 Navrhované úpravy vzdělávacího programu.....	27
6.1 Změny v organizaci vzdělávání	27
6.2 Rámcové rozvržení učiva a návrh úprav pro jednotlivé formy vzdělávání	27
6.2.1. Zařazení online výuky	29

6.2.2.	Úpravy pro večerní formu vzdělávání	30
6.2.3.	Úpravy pro kombinovanou formu vzdělávání	31
6.3	Podmínky pro uskutečňování programu ve večerní a kombinované formě	32
ZÁVĚR	35
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	36
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	39
SEZNAM PŘÍLOH	40
PŘÍLOHY		

ÚVOD

Celoživotní a další vzdělávání jsou aktuálním tématem českého školství. Mnoho dospělých se potýká s potřebou změny kvalifikace, ale vzdělávací programy středních škol nejsou na tyto žáky připravené. Zejména učňovské školství nabízí pouze programy pro denní formy vzdělávání, které však nejsou pro dospělé kompatibilní s pracovním poměrem. Odborné vzdělávání tak přichází o žáky, kteří by jinak měli vyšší pravděpodobnost pracovat a rozvíjet se v oboru, který je opravdu zajímavý.

K návrhu úpravy vzdělávacího programu mě vedla vlastní zkušenost s vyučením v pozdějším věku a potíže, zejména ekonomické, které mě během studia provázely. Pro konkrétní návrh jsem zvolila svůj obor krejčí, a to právě proto, že zájem mladších žáků o tento obor setrvale klesá, podle koncepční analytické studie NÚV (Burešová, 2017) se ve školním roce 2006/2007 se připravovalo celkem 1806 žáků, v roce 2016/2017 už pouze 104 žáků. Tento stav zřejmě kopíruje vývoj na trhu práce a působí i jiné faktory: nízké finanční ohodnocení pracovníků v oděvních provozech, malá prestiž povolání, intelektová a manuální náročnost oboru apod.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je přivést do odborného vzdělávání více žáků, zpřístupnit odborné školství širší cílové skupině, která nemůže využívat denní formu studia, a usnadnit dospělým rozšiřování kvalifikace. Konkrétně autorka navrhuje úpravy odborné přípravy (výuky v odborných předmětech a výuky v odborném výcviku) tak, aby bylo možné obor Krejčí 31-58-H/01 vyučovat v distanční a večerní formě vzdělávání v souladu s platnou školskou legislativou a předpisy.

Práce analyzuje dostupnou literaturu týkající se odborného vzdělávání dospělých a podklady Ministerstva školství pro obsah a organizaci vzdělávání a tvorbu školských vzdělávacích programů, popisuje používané postupy redukce učebního obsahu pro večerní a distanční formy vzdělávání a na základě těchto informací navrhuje úpravy rámcového rozvržení vzdělávacího obsahu pro konkrétní obor a cílovou skupinu.

2 Organizace odborného vzdělávání

Odborné vzdělávání vždy představovalo podstatnou část českého vzdělávacího systému. Čerpá z dlouhé tradice vysoké kvality, a kromě toho prošlo v posledních desetiletích intenzivním vývojem, reformou a modernizací kurikulárních dokumentů.

Žáci do odborného vzdělávání nastupují obvykle po absolvování povinné školní docházky, většinou ve věku 15 let. Počáteční odborné vzdělávání je poskytováno hlavně na sekundární a terciární úrovni, zodpovídá za něj Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Odborné školy jsou zpravidla veřejné, zřizované kraji. Součástí je vysoký podíl praktické výuky.

2.1 Struktura

Odborné vzdělávání probíhá převážně na úrovni středních škol s výučním listem nebo maturitou, později na vyšších odborných školách. Do přílohy č.2 vkládám přehledovou tabulku vzdělávacího systému ISCED 2011, který podle evropského kvalifikačního rámce (EQF) implementuje odborné vzdělávání do komplexní soustavy vzdělávání. Oblasti odborného školství jsou vyznačeny žlutou barvou.

Sekundární odborné vzdělávání

Programy středního odborného vzdělávání bez výučního listu a maturity (ISCED 253/EQF 2) představují pouze okrajový segment, neboť jsou určeny primárně pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tříleté vzdělávací programy zakončené závěrečnou zkouškou a výučním listem (ISCED 353/EQF 3) umožňují absolventům vstoupit přímo na trh práce. Absolventi se mohou přihlásit na dvouleté nástavbové studium (ISCED 354/EQF 4), složit maturitní zkoušku a otevřít si tak cestu k vyššímu vzdělávání.

Čtyřleté odborné programy zakončené maturitní zkouškou (ISCED 354/EQF 4) jsou zpravidla realizovány na středních odborných školách a umožňují absolventům přihlásit se ke studiu na vysoké škole nebo pracovat v technických, administrativních nebo podobných povoláních střední úrovně (např. stavební technik).

Odborné vzdělávání na terciární úrovni

Vyšší odborné školy vzdělávají absolventy středních škol s maturitní zkouškou a připravují je na náročnější kvalifikované odborné činnosti. Studium trvá tři až tři a půl roku a je ukončováno absolutoriem (ISCED 655/EQF 6) s titulem DiS.

Další odborné vzdělávání

Dospělí mohou studovat v jakémkoli odborném programu v rámci formálního školského systému. Mnoho programů umožňuje kombinaci se zaměstnáním. Dále existuje široké spektrum vzdělávacích příležitostí poskytovaných mimo formální školský systém. Tento segment není obecně nijak regulován a je ovlivňován především volným trhem. Od roku 2007 je postupně rozvíjen systém ověřování a uznávání výsledků neformálního a informálního učení.

2.2 Právní rámec

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) upravuje veškerou výchovu a vzdělávání ve školách a školských zařízeních, formuluje zásady a cíle vzdělávání a stanovuje pojetí kurikulárních dokumentů, které umožňují dotvářet obsah vzdělávání podle zásad státem vymezeného rámcového vzdělávacího programu. Na jeho základě je také středním školám umožněna organizace zkráceného studia.

(1) Střední školy, které poskytují střední vzdělání s výučním listem v daném oboru vzdělání, mohou v tomto oboru vzdělání uskutečňovat také zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem pro uchazeče, kteří prospěli ve druhém pololetí posledního ročníku oboru vzdělání s maturitní zkouškou, nebo pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání. Zkrácené studium trvá 1 až 2 roky v denní formě vzdělávání; délku stanoví rámcový vzdělávací program příslušného oboru vzdělání.

(AION CS, s.r.o.)

Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání stanovuje proces hodnocení dosažené odborné způsobilosti. Ustavuje Národní soustavu kvalifikací jako registr všech úplných profesních a profesních kvalifikací a jejich kvalifikačních a hodnoticích standardů. Upravuje znění školského zákona v odstavcích týkajících se organizace, v terminologii a přidává odstavce týkající se uznávání vzdělávání.

Vyhláška č. 13/2005 Sb. o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři pak upravuje základní pravidla organizace výuky na středních školách a hodnocení žáků, ustanovuje podmínky zřízení víceoborových tříd a zejména zmiňuje pravidla částečného a úplného uznávání dosaženého vzdělání.

(1) Za ucelené dosažené vzdělání žáka se považuje vzdělávání ve střední škole, konzervatoři, vyšší odborné škole nebo vysoké škole v České republice nebo v zahraničí, které je doloženo dokladem o jeho úspěšném ukončení, nebo jiným prokazatelným způsobem. Doklad o úspěšném ukončení vzdělávání v zahraničí musí být opatřen nostrifikační doložkou nebo osvědčením o rovnocennosti dosaženého vzdělání⁶).

(2) Ředitel školy vždy uzná ty části vzdělávacího programu, jejichž obsah a rozsah je shodný v absolvovaném a současně studovaném oboru vzdělání.

(AION CS, s.r.o.)

2.3 Kvalita odborného vzdělávání

V České republice se kvalitou odborného vzdělávání zabývá Česká školní inspekce (ČŠI) a Národní pedagogický institut (NPI), který v roce 2020 vznikl spojením Národního ústavu pro vzdělávání (do roku 2011 Národní ústav odborného vzdělávání, Výzkumný ústav pedagogický a Institut pedagogicko-psychologického poradenství) a Národního institutu pro další vzdělávání.

V roce 2001 ustanovila Evropská komise pracovní skupinu k zajišťování kvality odborného vzdělávání a přípravy. Později byla činnost pracovní skupiny ukončena,

místo ní zahájila v listopadu 2005 svou působnost Evropská síť pro zajišťování kvality v OVP a od roku 2010 je činnost sítě koordinována přímo komisí pod změněným názvem EQAVET (European Quality Assurance in Vocational Education and Training).

V rámci procesu zajišťování kvality v odborném vzdělávání se členské země zaměřují zejména na výsledky učení, transparentnost, mobilitu, kvalitu a partnerství. Cílem navržených a probíhajících aktivit je pak udržení a posílení úrovně spolupráce členských států a Evropské komise a reflexe potřeb trhu práce na národní i celoevropské úrovni.

Od roku 1975 působí v EU také Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop), které v roce 2019 vydalo publikaci Spotlight on VET (Zaostřeno na odborné vzdělávání a přípravu), stručný a výstižný přehled systémů odborného vzdělávání a přípravy ve 30 evropských zemích.

Nejvýznamnějšími projekty na půdě odborného vzdělávání jsou Národní soustava kvalifikací (NSK), veřejně dostupný registr profesních kvalifikací a jejich kvalifikačních a hodnotících standardů pro trh práce, Nová závěrečná zkouška, systém závěrečných zkoušek, podle kterého v souladu s novelou školského zákona od školního roku 2014/2015 v jednotné podobě skládají všichni absolventi učebních oborů na úrovni EQF 2, 3 a 4 a Mistrovská zkouška systém (MIZK), uváděná do školství v posledních letech jako nástroj rozvoje dalšího vzdělávání a uznávání řemeslného mistrovství. Dále vznikají informační systémy a metodické materiály pro rozvoj modulárního vzdělávání, revidují se oborové rámcové programy a pod záštitou projektu UNIV (Uznávání výsledků neformálního a informálního vzdělávání) se rozvíjí síť škol naplňujících koncept celoživotního učení a vzniklo 350 modulových rekvalifikačních programů podle standardů NSK.

3 Charakteristika oboru vzdělávání H 31-58-H/01 Krejčí

Vzdělávací program pro učební obor krejčí je koncipován primárně jako tříletý s denním studiem (viz Rámcové rozvržení obsahu viz Příloha č.1) a umožňuje získání všeobecných a odborných vědomostí a manuálních a intelektuálních dovedností potřebných k profesionálnímu vykonávání povolání. Odpovídá současné struktuře oděvní výroby v České republice, přihlíží k vývoji oboru a k poptávce trhu práce. V oděvní výrobě lze očekávat odklon od rozsáhlé sériové výroby a nárůst menších, specifických zakázkových výrob s vyšší náročností na oděvní vzdělávání. Učební obor má všeobecně vzdělávací složku a částečně i odbornou složku společnou s ostatními tříletými učebními obory ze směru textil a oděvnictví – je tak respektován požadavek na široce koncipované vzdělání se rozsáhlým všeobecným základem a postupně narůstající odborností. Zastoupení odborných předmětů odpovídá standardům Národní soustavy kvalifikací.

Cílem vzdělávacího programu je předat žákům všeobecné i odborné poznatky a dovednosti pro zhotovování různých druhů oděvů a jiných šitých výrobků. Jde zejména o získání vědomostí o oděvních materiálech, oděvních technologiích a konstruování oděvů a rovněž o rozvoj estetických schopností žáků.

Obecným cílem vzdělávacího programu je připravit pracovníka dobře umístitelného na trhu práce, snadno rekvalifikovatelného, s rozvinutými klíčovými kompetencemi.

V roce 2020 vešel v platnost revidovaný rámcový vzdělávací program (dále jen RVP) na základě koncepční studie Národního Pedagogického institutu. Aktualizace spočívá zejména ve specifikaci zaměření dámský/pánský krejčí a přesunutí těžiště odbornosti do individuální výroby oděvů při zachování možnosti připravovat žáky i pro uplatnění v průmyslové výrobě, dále pak v revizi obsahu ekonomického vzdělávání a zařazení digitálních kompetencí. Do RVP byla nově zařazena kapitola 3.3 Vazba kurikula odborného vzdělávání na Národní soustavu kvalifikací (NSK), ve které se uvádí konkrétní úplná profesní kvalifikace vztahující se k oboru. V následujících kapitolách čerpám již z revidovaného dokumentu.

3.1 Profil absolventa

Kurikulum pro tento obor vzdělání zohledňuje požadavky trhu práce vycházející z Národní soustavy kvalifikací, ze standardů úplné profesní kvalifikace Výrobce oděvů 31-99-H/01.

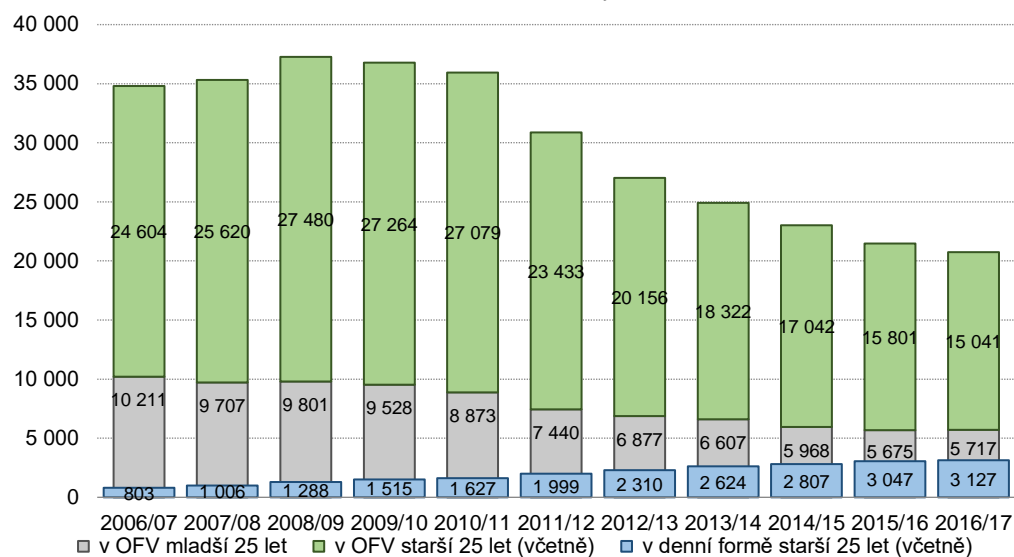
Žáci se naučí zpracovávat technické nákresy a technické popisy oděvů, konstruovat základní stříhy jednotlivých dílů a součástí oděvů z naměřených hodnot tělesných rozměrů zákazníků, základům modelování oděvů, uplatňovat estetické cítění při konstrukčním a modelovém řešení oděvů, sledovat módní trendy. Naučí se zpracovávat technologickou dokumentaci pro individuální výrobu oděvů a zhotovovat oděvní výrobky individuálním a hromadným způsobem.

Absolvent se uplatní při výkonu povolání výrobce oděvů, především jako krejčí zaměřený na dámské nebo pánské oděvy, zejména v oděvních firmách. Bude připraven plnit pracovní úkoly při zhotovování různých druhů oděvů, tzn. bude například zhotovovat dámské oděvy nepodšité a podšité (sukně, kalhoty, halenka, šaty, sako, plášť), nebo pánské oděvy nepodšité a podšité (kalhoty, vesta, sako, bunda, plášť, bluzon), a to individuálním nebo průmyslovým způsobem. Může se uplatnit i při výrobě prádla a jiných šitých výrobků. Absolvent může pokračovat nástavbovým studiem v oborech oděvního zaměření nebo orientovaných na podnikání.

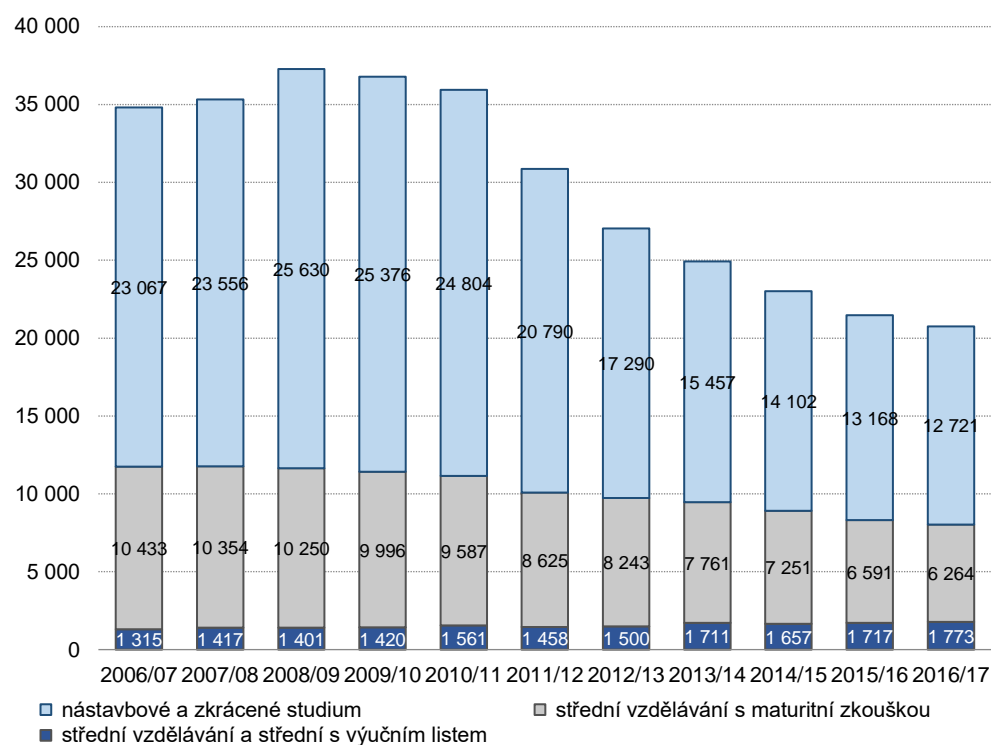
3.2 Aktuální vzdělávací nabídka škol

Ze studie Adult Education Survey, kterou vydal v českém jazyce ČSÚ v publikaci paní Půbalové (viz Grafy 1 a 2), vyplývá soustavně klesající počet žáků v ostatních formách studia. Zájem o vzdělávání s výučním listem však mírně stoupá a spolu s ním počet starších studentů v denní formě studia. Vysvětlovat to pouze obecným poklesem zájmu o odborné střední školy proto není na místě, v přelivu poměru mezi věkovými skupinami žáků má velký podíl i snižující se nabídka ostatních forem vzdělávání na odborných učilištích. Databáze středních škol na portálu Středníškoly.cz (Školy Online, ©2002-2021) například pro obory s výučním listem nabízí 2733 oborů studia v denní formě, ale pouze 78 oborů pro ostatní formy vzdělávání.

Graf 1 Studenti středního vzdělávání dle věku a formy studia, 2006/07-2016/17

Graf 2 Studenti ostatních forem středního vzdělávání dle druhu studia, 2006/07–2016/17

(Půbalová, 2018)

V současné době nabízí na portálu Infoabsolvent.cz (Národní pedagogický institut České republiky) vzdělání v oboru krejčí v ČR pouze deset škol. Z toho jedna v Praze (COPTH Novovysočanská), dvě v Ústeckém a Královéhradeckém kraji a po jedné v kraji Plzeňském, Libereckém, Olomouckém, Zlínském a v kraji Vysočina. Všechny

tyto školy nabízejí denní formu studia, pouze Střední odborné učiliště Pelhřimov nabízí tříletou dálkovou formu vzdělávání. K dubnu 2022 má obor pouze 35 absolventů (23 v roce 2021) a nezaměstnanost 8,6 % (8,7 % v roce 2021). Zatímco na podílu nezaměstnanosti má nepochybně podíl epidemiologická situace, počet absolventů má klesající tendenci již delší dobu a mírný nárůst vůči roku 2021 může být jen dočasný.

3.3 Organizace vzdělávání

Obor krejčí lze realizovat ve více formách vzdělávání, převážně v tříleté denní formě. Pro uchazeče s ukončeným středním vzděláním je možné připravit zkrácené studium na 1 až 2 roky v denní formě, vzdělávání večerní, dálkové nebo kombinované je pak realizovatelné nejvýše o 1 rok delší než vzdělávání v denní formě.

Přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Nutné je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání v daném oboru vzdělání.

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou, dokladem o dosažení stupně vzdělání (EQF 3) je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

3.4 Kurikulární rámce – odborné vzdělávání

3.4.1. Konstrukční příprava

Obsahový okruh vymezuje požadavky na vědomosti a dovednosti potřebné pro řešení konstrukcí základních druhů dámských nebo pánských oděvů nepodšitých a podšitých. Učivo zahrnuje také potřebné poznatky z proporcionality lidského těla, informace o velikostních sortimentech oděvů, vlivu oděvního materiálu na vzhled oděvu a základy modelování. Pro potřeby individuální výroby oděvů se žáci naučí zpracovávat technické nákresy.

Okruh má vazbu na matematické vzdělávání (uplatnění aritmetických a geometrických aplikací) a na oblast informačních a komunikačních technologií. Důraz se klade na

přesnost konstrukce a rýsování (správnost měření tělesných rozměrů, výpočty vzorců, vytažení obrysů konstrukce).

- 1) Odborné kreslení v oděvnictví
- 2) Konstrukce oděvů
- 3) Základy modelování

3.4.2. Technologická příprava

Cílem obsahového okruhu je poskytnout žákům ucelenou soustavu poznatků o oděvních materiálech a technologických postupech používaných v individuální a průmyslové výrobě oděvů. Žáci se seznámí s oděvními materiály, jejich vlastnostmi a použitím pro konkrétní oděvní výrobky, a tyto poznatky uplatní při zhotovování oděvů. Seznámí se s běžně používanými technologiemi zhotovování oděvů. Pro individuální výrobu oděvů se naučí zpracovávat technické popisy a sestavovat konkrétní technologické postupy (volba oděvního materiálu a výrobního zařízení pro konkrétní druh oděvního výrobku, sled pracovních operací).

- 1) Oděvní textilie
- 2) Drobná oděvní příprava
- 3) Čištění a ošetřování oděvů
- 4) Oděvní technologie
- 5) Technologické postupy zhotovování částí oděvů
- 6) Technologické postupy zhotovování dámských nebo pánských oděvů

3.4.3. Oděvní techniky

Cílem obsahového okruhu je poskytnout žákům znalosti a dovednosti převážně praktického charakteru. Těžiště spočívá v získání intelektových a manuálních dovedností pro zvládnutí technik stříhání oděvních materiálů, ručního a strojového šití, žehlení a tvarování oděvů a dokončovacích prací. Žáci poznají nejčastěji používané oděvní stroje a zařízení, seznámí se s jejich funkcí, základní údržbou a odstraňováním běžných závad, získají vědomosti o vhodnosti jejich použití pro zpracováváný oděvní materiál a vyráběný oděv. Zvládnutí uvedených technik vytvoří základ pro zvládnutí

dovednosti zhotovovat oděvy. Žáci budou vedeni k tomu, aby se řídili předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a k dodržování zásad požární prevence.

- 1) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence
- 2) Stříhání oděvního materiálu
- 3) Ruční šití
- 4) Strojové šití
- 5) Tvarování oděvů žehlením, podlepováním, fixací
- 6) Dokončování oděvních výrobků

3.4.4. Zhotovování oděvů

Cílem obsahového okruhu je poskytnout žákům komplex intelektových a manuálních dovedností praktického charakteru potřebných pro zhotovování oděvů. Doporučuje se klást důraz na rozvoj aplikačních dovedností a na pochopení souvislostí jednotlivých operací od vstupu materiálu do výroby až po hotový výrobek. Žáci budou vedeni k uplatňování estetiky a plnění požadavků na kvalitu oděvních výrobků. Obsahový okruh také přispěje k rozvoji komunikativních dovedností žáků.

- 1) Zhotovování součástí, dílů a dílců oděvů
- 2) Zhotovování dámských nebo pánských oděvů
- 3) Komunikace se zákazníkem

3.5 Zásady tvorby ŠVP pro večerní a kombinovanou formu studia

Počet hodin výuky pro večerní a dálkovou formu vzdělávání je stanoven §25 (2) školského zákona, počet hodin kombinovaného studia se pak řídí poznámkou č.1 k části 7 Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání, který počet povinných vyučovacích hodin týdně stanovuje na minimálně 29, maximální počet je stanoven školským zákonem, §26 (2). (MŠMT)

Hodinová dotace jednotlivých vyučovacích předmětů se odvozuje od rámcového rozvržení obsahu vzdělávání v RVP a od ŠVP pro denní formu vzdělávání. Doporučuje se zohlednit, zda se jedná o předměty, jejichž učivo si lze osvojit samostudiem, nebo zda je vyžadován nácvik pod vedením učitele nebo v odborných

učebnách a dílnách. Trvá-li vzdělávání delší dobu než v denní formě, doplní se učební osnovy o přehled rozvržení učiva do ročníků.

Praktické vyučování vymezené v RVP se zařazuje do všech forem vzdělávání tak, aby byly splněny požadavky RVP na kompetence absolventa. Požadavky RVP v oblasti vzdělávání pro zdraví (zvl. tělesná výchova) nemusejí být v ŠVP zařazeny.

Distanční vzdělávání lze v oborech kategorie H využít pouze v kombinované formě vzdělávání. Předpokladem pro realizaci této formy vzdělávání je existence speciálních studijních pomůcek umožňujících žákům samostatné řízené studium a přímý rychlý kontakt se školou a studijním vedoucím.

4 Vzdelávání dospělých

Úpravy vzdělávacího programu v této práci jsou zaměřeny především na dospělé žáky. Koncepce rámcových vzdělávacích programů ve stávající podobě je však zaměřena zejména na děti a mladistvé, denní forma vzdělávání je pro dospělé přitom vhodná pouze výjimečně.

Vzdělávání dospělých začíná být v současné době stále více ovlivňováno koncepcí celoživotního učení, která představuje zásadní změnu v pojetí celého vzdělávacího systému. Systém celoživotního učení, který se postupně začíná vytvářet a realizovat, umožní plynulé přechody a popřípadě i překrývání mezi oblastmi vzdělávání, zaměstnání, resp. podnikání, mezi formálním, neformálním a informálním učením.

Specifika funkcí a cílů vzdělávání dospělých

Vzdělávání dospělých plní nejen funkci kvalifikační, kdy jde o dodatečné získání prvotní kvalifikace, zvyšování kvalifikační úrovně v oboru, případně o úplnou změnu dříve získané kvalifikace (rekvalifikace), ale také funkci inovační nebo specializační. Slouží rovněž k získání stupně vzdělání potřebného pro přístup k dalšímu vzdělávání na vyšší úrovni.

Situační specifika vzdělávání dospělých

Situační specifika jsou spjatá s rodinným, pracovním a společenským životem dospělých. Vznikající vzdělávací programy musí tudíž citlivě reagovat na obecnou situaci dospělých a jejich individuální vzdělávací potřeby. V obsahu vzdělávání je především třeba zvážit míru zařazení všeobecně vzdělávacích obsahů, které často neodpovídají znalostem ani životním zkušenostem dospělých.

Osobnostní specifika dospělých a jejich vliv na výuku

Obecně lze k osobnosti dospělých žáků říct, že bývají zralejší, celkově zkušenější, a proto také cílevědomější a spolehlivější než mladiství. Bývají však často citlivější na studijní neúspěchy či selhání ve zkuškových situacích. Pozorujeme u nich obecně vyšší samostatnost a vycházíme z ní i při vymezení rolí, kdy učitel působí především jako konzultant a rádce. Paulík (2003) píše, že pro dospělé je příznačný zejména pocit

nedostatku času, vyjasněná hierarchii hodnot a více obav ze vzdělávání, neboť pocít'ují snížení vlastních předpokladů ke studiu.

Základním rysem učitele dospělých by měl být taktní zájem o žáky, spojený se snahou pochopit jejich těžkosti a zábrany související s výukou nebo učením. Podmínkou je respekt jeho osobnosti, zájmů, schopností, ale i jeho vlastních představ o sobě samém. Důležité je oprostít se od snahy dospělého žáka vychovávat a formovat.

Oblast vzdělávání dospělých by měla být průnikem klasických školských metod a vhodně zvolených metod vyvinutých pro další profesní vzdělávání. Významný podíl by mělo mít samostudium žáků spolu s prostředky informačních a komunikačních technologií.

Specifika vzdělávání dospělých při tvorbě ŠVP

Zatímco děti a mladiství si v průběhu vzdělávacího procesu vědomosti, dovednosti a postoje odpovídající klíčovým kompetencím teprve vytvářejí, u dospělých by měla být velká část z nich již utvořena. Měli bychom se tedy zaměřit na ty, kde tomu tak doposud není, popřípadě je funkčně rozvíjet. Požadavky na cíle a obsah vzdělávání stanovené v rámcovém vzdělávacím programu jsou závazným východiskem i pro tvorbu školního vzdělávacího programu pro vzdělávání dospělých.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Definice cílové skupiny

Zájem o učební obory bez maturity, a tedy bez možnosti pokračování studiem na vysoké škole, dlouhodobě klesá, v lavicích však přibývá dospělých žáků s již ukončeným středoškolským vzděláním. Vrací se zejména kvůli rozšíření či doplnění kvalifikace, svými znalostmi a zkušenostmi převyšují mladší žáky a jejich motivace ke studiu má citelně odlišný charakter. Kromě studia už obvykle pracují a účast v klasické denní docházce je pro ně obtížná.

Na rozdíl od mladších žáků dospělý přichází na učiliště zcela dobrovolně a má podstatně jasnější představu sebe sama v budoucnosti. Střední školu, obvykle všeobecnějšího charakteru, již má úspěšně ukončenou a vlastní tak nejméně jeden výuční list či maturitní vysvědčení. Chce si rozšířit kvalifikaci, či se dále vyprofilovat v oboru, ve kterém působí. Škola je nyní v pozici odběratele volného času – dospělý má silnou motivaci studium dokončit v řádném termínu, nebo naopak ihned ukončit, pokud zjistí, že mu obor nevyhovuje. Vůči běžným žákům má proto větší šanci se v oboru uplatnit a zůstat.

Jeho startovní pozice v samotném studiu je naopak horší. Docházka ukrajuje z volného času, prostor pro samostudium je pro dospělé žáky podstatně omezený. Všeobecné vzdělávání sice mají ukončené, nicméně samotná učební praxe je časově náročná, a pokud nepodnikají, nebo nemají opravdu shovívavého zaměstnavatele, je pro ně denní forma vzdělávání nerealizovatelná.

6 Navrhované úpravy vzdělávacího programu

V následující kapitole zařazuji nutné i volitelné změny v organizaci a rozvržení učiva pro realizaci oboru Krejčí v úpravě pro cílovou skupinu. Kromě upraveného rámcového rozvržení učiva předkládám i návrhy učebního plánu pro jednotlivé formy vzdělávání a podmínky nutné k uskutečnění těchto změn.

Jelikož je možné distanční studium pro obory skupiny H realizovat pouze v kombinované formě (viz 3.5), zpracovávám úpravy vzdělávacího programu pro tuto formu namísto dálkové, uvedené v názvu bakalářské práce.

6.1 Změny v organizaci vzdělávání

Vzdělávací program ve večerní i kombinované formě je v základu nadále koncipován jako tříletý, s možností prodloužení či zkrácení v závislosti na míře zapojení online výuky a samostudia. Přijímání žáků se řídí platnými předpisy, je však rozšířeno o podmínku odpovídající cílové skupině – uchazeč starší osmnácti let, s ukončeným středoškolským vzděláním s výučním listem nebo maturitou.

Vzdělávání je ukončeno standardní formou závěrečnou zkouškou. Závěrečná zkouška odpovídá platným předpisům a probíhá společně s denní formou studia, je však na konkrétní škole, zda žákům umožní konání v jiném termínu.

6.2 Rámcové rozvržení učiva a návrh úprav pro jednotlivé formy vzdělávání

V úpravách rozvržení učiva a návrzích učebních plánů vycházím z tabulky Rámcového rozvržení učiva pro denní formu studia (viz Příloha č.1), jejich dodatků a z pravidel, která stanovuje Školský zákon. Základním předpokladem změn je ukončené všeobecné vzdělání na úrovni nejméně výučního listu, znovuzařazení oblastí všeobecného vzdělávání tedy není nutné. Jejich vyškrtnutí naopak sníží časovou náročnost studia dospělým žákům a mohlo by umožnit zkrácení doby studia alespoň o jeden rok.

Obsah vzdělávání večerní a kombinované formy je tedy zkrácen o oblasti všeobecného vzdělávání s výjimkou ekonomického vzdělávání, jehož zaměření na podnikání a

finanční gramotnost je žádoucí. Žáci, kteří dříve absolvovali maturitní obor, mají znalosti z ekonomie spíše obecnější povahy, žáci z výučních oborů si učivo zopakují. Koncepce výuky finanční gramotnosti je nicméně ve školách zařazena až od roku 2008, je tedy navíc možné, že se ke studiu přihlásí uchazeč s neodpovídající úrovní znalostí. Obsahové okruhy odborného vzdělávání zůstávají zařazeny v plném rozsahu, okruh Vzdělávání pro zdraví není pro večerní ani kombinovanou formu zařazen.

V následující tabulce (Tabulka 1) tedy uvádím přehled zbývajících vzdělávacích oblastí, které bude nutné zahrnout do přípravy učebních plánů, s jejich minimální týdenní a celkovou hodinovou dotací, převzatou z původního rámcového rozvržení pro denní formu. Spolu s Ekonomickým vzděláváním zachovávám i disponibilní hodiny, které jsem z původního počtu 15 hodin týdně pokrátila na 6, adekvátně k zhruba polovičnímu počtu vzdělávacích oblastí. K nakládání s disponibilními hodinami ve vztahu ke zkráceným formám studia jsem bohužel nenalezla žádná závazná pravidla, je tedy možné, že bude potřeba zachovat původní počet.

Tabulka 1 Rámcové rozvržení učiva pro večerní a kombinovanou formu studia

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání	
	Týdenní	Celkový
Ekonomické vzdělávání	2	64
Konstrukční příprava	5	160
Technologická příprava	5	160
Oděvní techniky	9	288
Zhotovování oděvů	33	1056
Disponibilní hodiny	6	192
Celkem	60	1920

(MŠMT)

Tabulka rámcového rozvržení operuje s celkovým počtem vyučovacích hodin v průběhu doby vzdělávání, předepsané počty je tedy nutno rozdělit do jednotlivých ročníků. Při průměrné týdenní dotaci 30 hodin by se tak upravený vzdělávací program mohl zkrátit do dvou let.

6.2.1. Zařazení online výuky

Dalšího zkrácení nutné doby vyučování, které by mohlo přinést citelnou úlevu zejména zaměstnaným žákům, lze docílit vyšším podílem samostudia a online výuky. Zejména když nebude možné z časových důvodů využívat exkurze a jiné mimoškolní aktivity, je třeba zpřístupnit žákům učivo v modernější a aktivnější podobě. Ačkoliv to zatím není ve školství příliš znát, existuje již značné množství e-learningových modulů a platforem, jejichž zapojení ve výuce nejen usnadňuje předávání informací od učitele k žákovi, ale poskytuje i mnohem srozumitelnější zpětnou vazbu a zvyšuje motivaci ke studiu.

Aktuálně asi nejvyužívanějším nástrojem pro online vzdělávání je Moodle, poměrně široká platforma s bezplatným přístupem, která v sobě zahrnuje možnost tvorby kurzů k jednotlivým předmětům, prostředky k hodnocení žáků, sledování pokroku a využívání různých doplňků a aplikací navíc. Moodle využívají základní školy i univerzity, a právě proměnlivost prostředí je jeho silnou stránkou. Další široce využitelné platformy jsou potom Škola Online, Google Classroom a MS Teams, který je součástí balíčku MS Office. Poměrně ucelený systém nabízí Edupage, který má v bezplatné licenci krom e-learningu i třídní knihu a tvorbu rozvrhu. Celá řada dalších nástrojů je pak dostupná v placené licenci.

Odborný výcvik těžko převedeme do online prostředí, nicméně z obsahu, uvedeného v rámcovém rozvržení, by bylo možné online platformu použít pro Ekonomii a zcela jistě i teoretickou přípravu ke Konstrukci, Technologii i Oděvním technikám. K řadě krejčovských technik, zejména k manipulaci se stříhem a technikám haute couture, navíc existuje mnoho licencovaných výukových videí a jejich zpřístupnění žákům skrze školní přístup by jistě zvýšilo zájem o obor.

6.2.2. Úpravy pro večerní formu vzdělávání

Večerní formu studia v České republice upravuje Školský zákon v článku §25 Formy vzdělávání, a to stanoveným rozsahem 10-18 hodin týdně. Pokud toto rozmezi srovnáme s tabulkou rámcového rozvržení, která pro tříleté studium počítá s dvaceti hodinami týdně, bude potřeba přistoupit k úpravě počtu výukových týdnů (rámcové rozvržení operuje s 32 týdny ve školním roce), nebo rozložit studium ve večerní formě do více let.

Při zachování rozvržení učiva do tří ročníků by bylo nutné zvýšit počet vyučovacích týdnů na 36. Týdenní hodinová dotace by tak klesla na osmnáct vyučovacích hodin, což je v rámci školního roku ještě snesitelné, nicméně pro pracující žáky by to mohlo být náročné.

Na základě svých zkušeností s balancováním školy a práce bych spíše navrhovala rozložit studium do čtyř let. Týdenní hodinová dotace tak klesne na 15 hodin při zachování nižšího počtu výukových týdnů, což dá škole prostor pro další změny, pokud by například chtěla vyjít pracujícím žákům vstříc snížením studijní zátěže v období, kdy bývá vyšší zátěž pracovní, typicky na konci a začátku roku. Pro čtyřleté studium jsem níže navrhla také učební plán (viz Tabulka 2). V něm již rozepisují jednotlivé vyučovací předměty, mezi něž jsem rozdělila disponibilní hodiny s větším důrazem na odborný výcvik.

Tabulka 2 Návrh učebního plánu pro večerní čtyřletou formu studia

Povinné vyučovací předměty	Počet týdenních vyučovacích hodin				celkem
	I.	II.	III.	IV.	
Ekonomie	0	1	1	0	2
Konstrukce oděvů	2	2	1	1	6
Oděvní technologie	2	2	2	3	9
Oděvní materiály	1	1	1	1	4
Oděvní stroje a zařízení	1	0	0	0	1
Odborný výcvik	9	9	10	10	38
Celková týdenní hodinová dotace	15	15	15	15	60

Zvolené předměty vycházejí ze vzdělávacích oblastí v Rámcovém rozvržení, pouze oblast Technologická příprava je rozdělena do předmětů Oděvní materiály a Oděvní stroje a zařízení. Názvy předmětů jsou víceméně převzaty z existujících oborů denního

studia, odkud jsem nepřevzala pouze předmět Technologická cvičení, který se v denním studiu vyučuje jako doplňkový praktický předmět k Oděvní technologii. Domnívám se, že dotace odborného výcviku je v rozvrhu více než dostatečná a z osobní zkušenosti nepovažuji toto cvičení za přínosné.

V rámci dalších úprav pro večerní formu studia bych navrhovala převést většinu teoretických předmětů do podoby online výuky, a to ve formě ucelených kurzů, obsahujících kompletní zdroje, grafiku a průběžné hodnocení s menší důležitostí, v případě Ekonomie i celkové hodnocení předmětu. Kromě toho by online kurzy měly obsahovat bonusový obsah, sloužící k motivaci žáků. Výsledkem tohoto přesunu by mělo být snížení počtu vyučovacích dní v týdnu a zintenzivnění kontaktní výuky, která se tak může více zaměřit na upevňování znalostí a jejich praktické využití.

Kromě zmíněných úprav a návrhů bych si v kontextu nízkého počtu týdenních vyučovacích hodin dovolila připomenout variantu modulární výuky. Transformace by sice vyžadovala delší přípravu, nicméně se domnívám, že vyučovací bloky ve formě krátké teoretické přípravy, následované delším úsekem souvisejícího odborného výcviku by mohly být pro dospělé žáky snáze uchopitelné a motivující. Zejména pak pro žáky, kteří už v oboru pracují a chtějí si rozšířit kvalifikaci, pro které by klasická výuka s oddělenou praxí mohla být poněkud ubíjející.

6.2.3. Úpravy pro kombinovanou formu vzdělávání

Narozdíl od večerní formy studia se počet vyučovacích hodin v týdnu pro kombinovanou formu neřídí Školským zákonem, nýbrž je stanoven v poznámkách k Rámcovému rozvržení učiva v platném RVP. V revidovaném znění z roku 2020 je dáno minimálně 29 hodin týdně, nejvýše pak podle § 26 (2) Školského zákona 35 hodin (a až 40 hodin v případě praktického vyučování a odborného výcviku).

I kdybychom v rámcovém rozvržení učiva (Tabulka 1) pro kombinovanou formu ponechali plnou výši disponibilních hodin z RVP (15 hodin namísto 6 hodin týdně), dostaneme pouze 23 vyučovacích hodin týdně. Řešením by tudíž mohlo být zkrácení školního roku na polovinu, tj. výuka jednou za dva týdny v objemu 40 hodin týdně, nebo zkrácení celého studia do dvou let (30 hodin týdně).

Rámcovým programem dané minimum týdenních vyučovacích hodin považuji za příliš vysoké. Uvážím-li, že by kombinované studium například mělo podobu dvou dní týdně ve škole, aby příliš nezasáhlo do pracovního týdne, rozložit do takového formátu 29 hodin je i při vysokém poměru distanční výuky nepravděpodobné. Natož pak třeba čtyřicet hodin odborného výcviku. Přikláním se proto spíše k variantě zkrácení na dva roky.

Pro zkrácené studium jsem navrhla učební plán, viz Tabulka 3. Stejně jako pro večerní formu jsem použila existující vyučovací předměty a disponibilní hodiny jsem použila primárně pro rozšíření dotace Odborného výcviku. S výjimkou Oděvních strojů, které se tradičně vyučují pouze v prvním ročníku, než se žáci pustí k šicím strojům, je rozložení předmětů do ročníků celkem rovnoměrné, a ačkoliv je studijní zátěž oproti večerní formě nepochybně vyšší, mohla by kombinovaná forma sloužit jako rychlejší varianta vyučení. Zkrácené studium by tak mohlo být zajímavou možností pro žáky v rozmezí 19-26 let, kteří si chtějí vystudovat druhý obor, nebo změnit kvalifikaci po absolvování střední školy.

Tabulka 3 Návrh učebního plánu pro kombinovanou dvouletou formu studia

Povinné vyučovací předměty	Počet týdenních vyučovacích hodin		
	I.	II.	celkem
Ekonomie	1	1	2
Konstrukce oděvů	3	3	6
Oděvní technologie	5	5	10
Oděvní materiály	2	2	4
Oděvní stroje a zařízení	1	0	1
Odborný výcvik	18	19	37
Celková týdenní hodinová dotace	30	30	60

6.3 Podmínky pro uskutečňování programu ve večerní a kombinované formě

Pro uskutečňování vzdělávání pro danou cílovou skupinu a zároveň v souladu s platným RVP je nutné vytvořit vhodné podmínky. Podkladem pro jejich stanovení jsou jak obecné požadavky platných právních norem, tak konkrétní požadavky vyplývající z úprav cílů a obsahu vzdělávání.

Škola musí zajistit pedagoga s dostatečnou odbornou a pedagogickou způsobilostí na teoretické i praktické předměty a školitele BOZP. K výuce je povětšinou možné využít existující kmenové učebny a dílny, vybavené pro denní formu studia, stejně tak zázemí pro učitele a jiné nutné vybavení školy. Pouze v případě křížení termínů kombinované výuky s běžným denním studiem by bylo nutné vybavit zvláštní učebnu a dílnu.

Je potřeba počítat s tím, že se v budově školy budou pohybovat žáci i ve večerních hodinách, případně o víkendu, a zajistit proto dostatečný provoz vrátnice, studijního oddělení a prostor pro odpočinek. Množství přístrojů a pomůcek v učebnách je nutné upravit počtu žáků.

Plnění požadavků školské legislativy na organizaci a průběh středního vzdělávání je potřeba přizpůsobit odlišným nárokům na vzdělávání dospělých, a to zejména v přístupu k potřebám žáků během školního roku. Fungující komunikace s žáky, kteří se ve školní budově vyskytují během klasického vyučovacího dne jen částečně, nebo vůbec, je klíčová a je nutné zřídit náhradní cesty a spojení. Důležitá je existence online platformy, kde může dospělý žák sledovat své studijní úspěchy, komunikovat se svými učiteli a se studijním oddělením. V současnosti asi nejvíce využívaná platforma Bakaláři například zcela nepočítá s variantou, že je žák plnoletý a odpovídá sám za sebe, škola pak v případě nemoci či studijních problémů automaticky kontaktuje rodiče. Ze strany žáka je to velmi nekomfortní a matoucí, neboť musí spravovat rodičovský i studentský účet zároveň a platforma, ač prošla v posledních letech modernizací, není v ohledu přeposílání upozornění a zpráv zcela spolehlivá.

Kromě toho by bylo vhodné vytvořit v rámci studijního oddělení i novou pozici odpovědné osoby, jejíž hlavní náplní práce bude dohled na žáky ostatních forem studia a zajišťování komunikace mezi nimi a vedením školy. Potřeby dospělých žáků a příčiny jejich problémů při studiu (absence, neprospěch) se velmi liší od těch běžných a je žádoucí, aby se měli možnost obrátit na adekvátně proškolenou osobu, která k nim bude přistupovat z pozice rádce a partnera.

Posledním důležitým bodem je zajištění učební praxe pro dospělé žáky. V denní formě studia je běžné při menším počtu žáků, že je škola skrze partnerské smlouvy nabídne k vyučení v podnicích, při plné třídě pak obvykle bývají praxe organizovány ve škole. Pro žáky, kteří již v oboru pracují, by nepochybně bylo přínosné umožni jim plnit si

praxi v pracovní době, pro ostatní ale bude přínosnější zařízení praxí v budově škole během výuky. Využití partnerských smluv vidím spíše u skupiny žáků bez zaměstnání, z vlastní zkušenosti ale vím, že školní praxe je mnohdy přínosnější než podniková, a proto bych ji zatím nedoporučila zavádět.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma „Návrh úpravy vzdělávacího programu pro konkrétní obor a cílovou skupinu na dálkovou a večerní formu vzdělávání“ se zabývala možnostmi ostatních forem vzdělávání pro obor Krejčí H 31-58-H/01 s přihlédnutím ke zvláštnostem vzdělávání dospělých.

V teoretické části autorka přiblížila organizaci českého odborného školství a charakteristiku konkrétního oboru vzdělávání, s důrazem na aktuální nabídku škol, obsah odborného kurikula a úpravy školních dokumentů pro večerní, dálkovou a kombinovanou formu vzdělávání. Z teoretické části také vyplynulo, že není možné upravit vzdělávací program pro čistě distanční formu, v praktické části se proto autorka věnovala jen možnostem večerní a kombinované formy studia a specifikovala cílovou skupinu z pohledu vzdělávacích potřeb.

Pro večerní formu autorka práce navrhla úpravy v organizaci a obsahu vzdělávání vůči platnému rámcovému vzdělávacímu programu. S přihlédnutím k zákonné normě nastínila úpravu večerní formy na čtyřleté studium. Pro kombinovanou formu naopak navrhla zkrácení doby studia na dva roky. Společně oběma formám vzdělávání pak stanovila podmínky uskutečňování programu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

AION CS, S.R.O. § 7 vyhlášky č. 13/2005 Sb. o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-13#p7>

AION CS, S.R.O. § 84 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#p84>

BARTLOVÁ, Petra, 2008. *BADED - barriers in adult education: findings and strategies for overcoming those barriers : Ikaalinen - Prague - Vienna, June 2008*. Praha: National Training Fund. ISBN 978-80-86728-41-4.

BUREŠOVÁ, Libuše, 2017. Koncepční analytická studie: Pro skupinu oborů vzdělání 31 Textilní výroba a oděvnictví. In: *Národní ústav vzdělávání* [online]. Praha: NUV [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/3318/>

DVOŘÁKOVÁ, Miroslava, 2014. *Aktuální témata učení a vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: Česká andragogická společnost. Česká a slovenská andragogika. ISBN 978-80-905460-1-1.

HLADÍLEK, Miroslav, 2009. *Kapitoly z obecné didaktiky a didaktiky vzdělávání dospělých*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-75-4.

KAŠPAROVÁ, Jana, 2012. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU*. 1. upr. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. ISBN 978-80-87652-05-3.

KAŠPAROVÁ, Jana, 2012. *Modulární projektování školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání: příručka pro SOŠ a SOU k tvorbě ŠVP a vzdělávacích modulů ECVET*. 1. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. ISBN 978-80-87063-92-7.

MŠMT. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 31–58–H/01 Krejčí: v revidovaném vydání. In: *Edu.cz* [online]. MŠMT [cit. 2021-10-16]. Dostupné z:

<https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-stredniho-odborneho-vzdelavani-rvp-sov/obory-h/31-textilni-vyroba-a-odevnictvi/>

MUŽÍK, Jaroslav, 2011. *Řízení vzdělávacího procesu: andragogická didaktika*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. Vzdělávání dospělých. ISBN 978-80-7357-581-6.

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY. Obor vzdělání Krejčí H 31-58-H/01. In: *Infoabsolvent.cz* [online]. NPI [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Obory/KartaOboru/3158H01/Krejci>

PAULÍK, Karel, 2003. *Psychologické aspekty vzdělávání dospělých: [studijní materiály pro distanční kurz Lektor vzdělávání dospělých]*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita. Systém celoživotního vzdělávání Moravskoslezska. ISBN 80-7042-935-6.

PRŮCHA, Jan, 2017. *Moderní pedagogika*. Šesté, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1228-7.

PŮBALOVÁ, Božena, ed., 2018. *Vzdělávání dospělých v České republice: výstupy z šetření Adult Education Survey 2016*. 2018. Praha: Český statistický úřad. Lidé a společnost. ISBN 978-80-250-2836-0. Dostupné také z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/vzdelavani-dospelych-v-ceske-republice-2016#>

ŠERÁK, Michal, 2009. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-551-6.

ŠERÁK, Michal a Miroslava DVOŘÁKOVÁ, 2009. *Kapitoly z teorie a praxe vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Institut vzdělávání a poradenství. ISBN 978-80-213-2001-7.

ŠKOLY ONLINE, ©2002-2021. Obory studia. In: *StředníŠkoly.cz* [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z:

<https://www.stredniskoly.cz/search.html?string=krej%C4%8D%C3%AD>

TURECKIOVÁ, Michaela, 2010. *Trendy a možnosti rozvoje dalšího vzdělávání dospělých v kontextu sjednocující se Evropy*. Praha: Česká andragogická společnost. Česká a slovenská andragogika. ISBN 978-80-87306-06-2.

VETEŠKA, Jaroslav a Tereza VACÍNOVÁ, 2011. *Aktuální otázky vzdělávání dospělých: andragogika na prahu 21. století*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-7452-012-9.

ZORMANOVÁ, Lucie, 2017. *Didaktika dospělých*. Vydání 1. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0051-4.

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

TABULKA 1 RÁMCOVÉ ROZVRŽENÍ UČIVA PRO VEČERNÍ A KOMBINOVANOU FORMU STUDIA.....	28
TABULKA 2 NÁVRH UČEBNÍHO PLÁNU PRO VEČERNÍ ČTYŘLETOU FORMU STUDIA ...	30
TABULKA 3 NÁVRH UČEBNÍHO PLÁNU PRO KOMBINOVANOU DVOULETOU FORMU STUDIA.....	32

Seznam grafů

GRAF 1 STUDENTI STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DLE VĚKU A FORMY STUDIA, 2006/07-2016/17	19
GRAF 2 STUDENTI OSTATNÍCH FOREM STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DLE DRUHU STUDIA, 2006/07–2016/17	19

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání pro denní studium

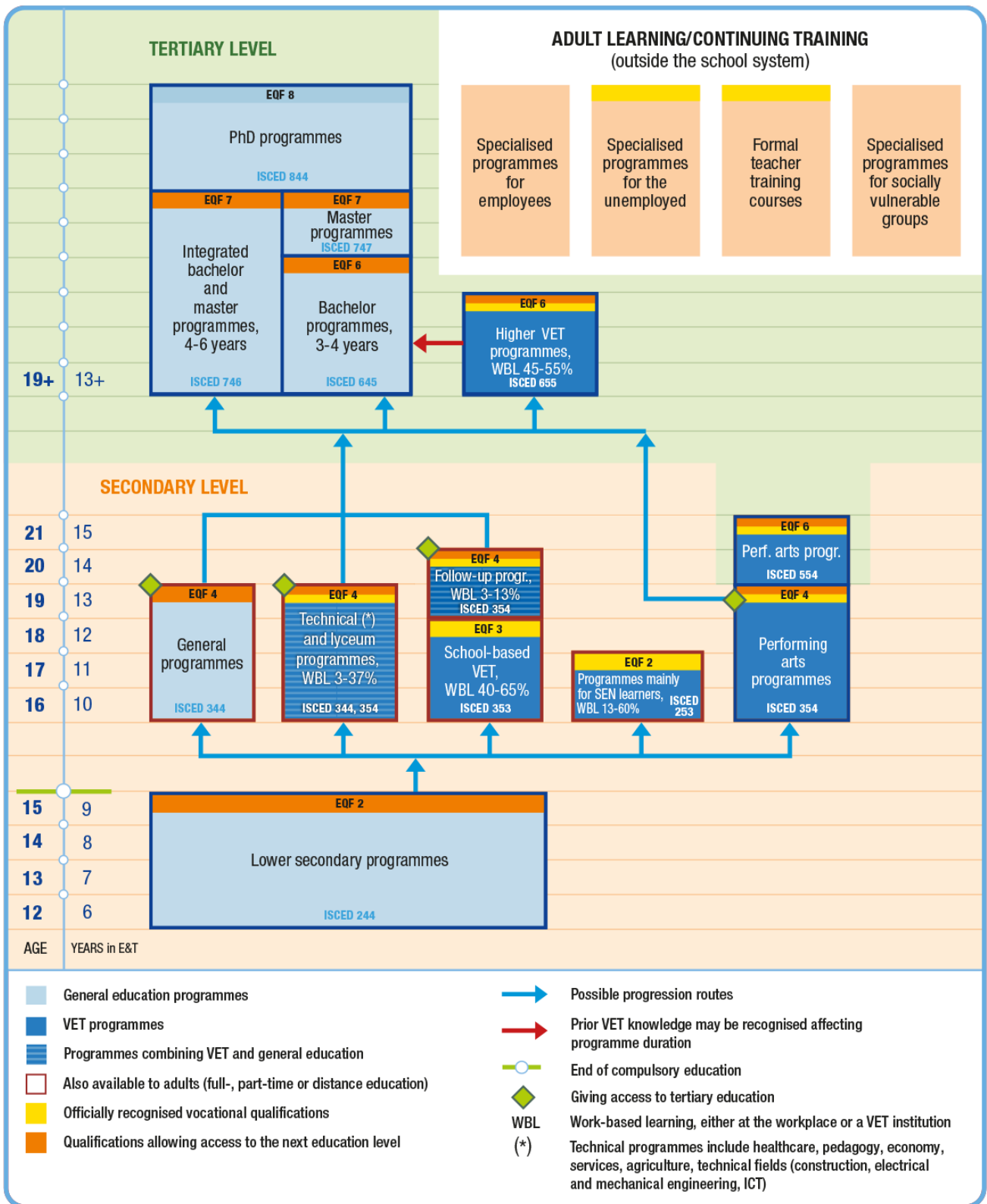
Příloha č.2: Systém vzdělávání ISCED

Příloha č.1: Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání pro denní studium

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání	
	Týdenní	Celkový
Jazykové vzdělávání		
- český jazyk	3	96
- cizí jazyk	6	192
Společenskovědní vzdělávání	3	96
Přírodovědné vzdělávání	3	96
Matematické vzdělávání	4	128
Estetické vzdělávání	2	64
Vzdělávání pro zdraví	3	96
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	3	96
Ekonomické vzdělávání	2	64
Konstrukční příprava	5	160
Technologická příprava	5	160
Oděvní techniky	9	288
Zhotovování oděvů	33	1056
Disponibilní hodiny	15	480
Celkem	96	3072

Zdroj: MŠMT

Příloha č.2: Systém vzdělávání ISCED

NB: ISCED-P 2011.

Source: Cedefop and ReferNet Czechia, 2019.